

GAZETA LWOWSKA

BURA REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Lwów, plac Smolki 3. i. p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11-12.
Listy należy frankować.— Reklamacje otwarte
właśnie od odpłaty.

Teléfono:
REDAKCJA:
21-18
ADMINISTRACJA:
21-17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-iej POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĘTYCH
REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU
20 gr.

PRENUMERATA:
Miejscowa miesięcznie 1 zł bez dostawy do domu 4.80 z dostawą 5.80. Zamięscowa miesięcznie 1 przesyłka pocztowa 5.50. Zagranicą 7—P. K. O. Nr. 141.690.

Ameryka.

II.

Więc jednak „prosperity”?

Skąd się biorą wiadomości o grozie amerykańskiej kryzysu? Przedewszystkiem marzeniem każdego korespondenta europejskiego, który przyjeżdża do Nowego Jorku, jest dostać się do dzienników amerykańskich, gdzie place są o 100% wyższe. Ci, którym się to nie udaje, widzą wszystko na czarno i prorokują najgorsze katastrofy. „Mszcza się” na Ameryce i piszą o niej niestworzone rzeczy. Pożatem wogóle prasa amerykańska lubi bardzo słowo „crash” — krach. Spadek kilku spekulacyjnych akcji o parę punktów — to już jest „crash”.

Podobnie ostrożnie należy traktować informacje przyniosłe informatorów z Polonii amerykańskiej. Ci biedni ludzie stykają się przeważnie z biedotą, są rozgoryczeni w stosunku do społeczeństwa, w którym tworzą coś w rodzaju ghett. Stąd ich stała tendencja do przesadzania przesilenia, bezrobocia, depresji.

Znany ekonomista amerykański Freling Foster w ogłoszonej świeżo rozprawie zastanawia się nad przyczynami obecnej depresji gospodarczej w Ameryce i dochodzi do wniosku, że będzie ona wkrótce przezwyciężona. Autor stwierdza przedewszystkiem, iż obecna sytuacja na ogół ocenia się zbyt pesymistycznie. Nie zaś mylniejszego, niż uważanie katastrof giełdowych za barometr prawdziwego stanu gospodarstwa. W rzeczywistości bowiem sytuacja gospodarcza w Ameryce jest lepszą, niż to sądzi i wmawia w ogół Wall-Street. Pesymizm, który w pierwszej połowie br. tak fatalnie wywołał skutki, w rzeczywistości wcale nie był uzasadniony, jak tego dowodzą cząsto ogłoszone statystyki za pierwszych pięć miesięcy 1930. Z cyfr tych wynika bowiem, że gospodarstwo w całej bynajmniej nie jest tak czarne, jak je malowano. Wystarczy zanać, że cyfry produkcji, które w pierwszym pięciu miesiącach 1928 wynosiły 1.804.725 wagonów, w tymże okresie 1930 wynosiły 1.881.590 wagonów. Nie wolno oczywiście te cyfry porównywać z cyfrą 2.679.511 wagonów w pierwszym pięciu miesiącach 1929 roku, ponieważ właśnie w tym roku panowała chorobliwa hiperprodukcja.

Również nieprawdą jest, by obecna depresja była najgorszą z dziejach Stanów Zjednoczonych. W ostatnim pięćdziesięcioleciu bowiem Ameryka najgorszą depresję gospodarczą przeżyła w latach 1893, 1894, zaś w ciągu tego stulecia było nie mniej jak pięć wielkich kryzysów gospodarczych, z których obecny jest bezspornie najmniejszy. Wszystkie te kryzysy trwały przeciętnie po trzynastu miesiącach. Przypuścić należy, że i obecny nie będzie trwał dłużej od poprzednich.

Najpopularniejszy dziś na świecie Amerykanin, Henryk Ford, zapytany na temat kryzysu, oświadczył: Jedynym sposobem jest zwiększyć konsumpcję. Przez zmniejszenie płac nie dojdzie się do żadnego rezultatu. Mój robotnik zarabia 7 dolarów dziennie. Gdy w najbliższej przyszłości uruchomię kilka fabryk w Europie, robotni-

Przedstawiciele Rządu przybywają na otwarcie X. Targów Wschodnich.

Warszawa, 29 sierpnia. (P. A. T.). W poniedziałek dnia 1 września br. udaje się pociągiem wieczornym do Lwowa na otwarcie jubileuszowych X Targów Wschodnich Minister Przemysłu i Handlu inż. Kwiatkowski. Wraz z p. Ministrem udają się do Lwowa: p. Virgil Potera, rumuński wiceminister rolnictwa z małżonką, oraz p. Balacesso, radca handlowy poselstwa rumuńskiego w Warszawie. Również udaje się z p. Ministrem na otwarcie Targów w imieniu Ministra Skarbu wiceminister Starzyński.

Min. Kwiatkowskiemu towarzyszą: dyrektorzy departamentów Dąbrowski i Sokolowski, szef sekretariatu Peché, dyrektor Instytutu Eksportowego Turcji i sekretarz osobisty Bański.

W dniu 3 września br. p. Minister weźmie udział w kongresie i b. przemysłowo-handlowych we Lwowie.

Lwów, 29 sierpnia. (PAT.). Dowiadujemy się, iż rumuński minister przemysłu i handlu Madegaru objął protektorat nad „Dniem rumuńskim”, który z okazji bardzo wybitnego udziału Rumunii w Targach Wschodnich oraz kongresu ekonomicznego rumuńskich i polskich i b. przemysłowo-handlowych, odbędzie się w czasie trwania Targów Wschodnich we Lwowie. Referaty gospodarcze oraz odczyty z dziedziny kulturalnej, które już zostały zapowiedziane, gwarantują obradom i zebraniom bardzo wysoki poziom.

Bułgarski Minister rolnictwa Wasiliew biorący udział w obecnej międzynarodowej konferencji rolniczej w Warszawie zapowiedział swoją przybycie na Targi Wschodnie, dla których osobistym udziałem w otwarciu pragnie zmanifestować swoją życzliwość.

Niemcy przed dyktaturą. Opinia dziennika wiedeńskiego.

Wiedeń, 29 sierpnia. (PAT.). „Ns. Wiener Journal” stwierdza, że w Niemczech zanosi się na dyktaturę nacjonalistyczną. Moskwa pokryta te dążenia, gdyż spodziewa się, że dyktatura tak spowoduje wojnę z państwami zachodnimi, a nowa wojna europejska utrwaliłaby zbroiszczowanie Europy. Rząd sowiecki ofiarował wpływom przedstawicielom nie-

mieckiego nacjonalizmu swoje parcie i obiecał, że dla pomocy dyktatury umożliwi proklamowanie strajku generalnego. „Ns. Wiener Journal” wskazuje na zmiany z czasów ostatnich. Naczelnym komendantem Reichswehru został mianowany po dymisji generała Heye generał Hammerstein zdecydowany zwolennik kooperacji Reichswehru z armią sowiecką.

Wizyta „Zeppelin” w Moskwie.

Moskwa, 29 sierpnia. (PAT.). Dnia 10 września br. przybywa z wizytą do Moskwy sterowiec niemiecki Zeppelin. Specjalny komitet, złożony z przedstawicieli Ossowichimu, władz lotniczych oraz pras zajmując się organizacją uroczystego spotkania i przjęcia gości niemieckich. Zeppelin zatrzyma się w Moskwie około 4-5 godzin, załóżnie od stanu pogody. Drogę z Berlina do Moskwy sterowiec ma przebyć w czasie 10 do 12 godzin.

Moskwa, 29 sierpnia. (PAT.). W związku z przeprowadzaną obecnie likwidacją okręgów jako jednostek administracyjnych, ulegają również likwidacji wszystkie okręgowe urzędy i instytucje. Dotychczasowych pracowników tych urzędów wysła się do rejonów wiejskich. Ponieważ niektórzy urzędnicy odmówili wyjazdu do odległych i głuchych wsi, władze wyznaczyły im 5-dniowy termin dla wyjazdu. Do opornych zastosowane mają być ostre środki represyjne.

cy, których tam zatrudnił, otrzymywał będąc place w tej samej wysokości, oczywiście nie dosłownie, lecz w stosunku do siły nabyczej pieniądza w danym kraju. Tę drogę uważam za najlepszą.

Pozatem zaś wszystkim Ameryka w dalszym ciągu ogłasza światu imponujące cyfry z rozmaitych dziedzin swego życia. I znówu dowiadujemy się z pism tamtejszych, że w kraju tym żyje 284 bogaczy, którzy mają roczne dochody więcej niż milion dolarów. Jeden ich dochód wyniósł 660,006.135 czyli przeciętnie wypada na jednego po 2,330.000 dolarów — 11.067 miało Ameryka takich ludzi, których roczny dochód wynosił od 100.000 do 1.000.000 dol. Roczny dochód owych 11.067 osób w roku zeszłym wynosił 2.855.544.767 dol. Trzecią grupę stanowią tzw. „ludzi zamożni” posiadający roczny dochód od 10.000 do 100.000 dol. Było takich w roku zeszłym razem 343.876. Łączny ich dochód wynosił 11.666.871.818 dol. Średniego kalibru bogaczy czyli tych, któ-

rzy posiadają roczny dochód od 5.000 do 10.000 dol. było w r. 1929 — 35.527 a łączny ich dochód wynosił 4.336.278.135 dol.

Albo weźmy pierwszą lepszą inną dziedzinę, z której cyfry również dochodzą ogólnosno, mianowicie pras amerykańską. Tu dane statystyczne są naprawdę imponujące, wprost niewiarogodne. Ogółem posiadają Stany Zjednoczone 400 wielkich dzienników, drukujących się co najmniej w 20.000 egzemplarzy dziennie i mających dzieńny nakład 29,332.000 egzemplarzy. W przeliczeniu na liczbę ludności wypada jeden egzemplarz dziennika na 4 mieszkańców, co jest stosunkiem bardzo wysokim, zwłaszcza, gdy się zważy, że dotyczy to jedynie dzienników mających nakład powyżej 20.000 egzemplarzy, 25 dzienników z liczbą 400 posiada ogółem nakład 7.216.000 egzemplarzy, a każdy z nich ma powyżej 100.000 egzemplarzy dziennego nakładu. Najpopularniejszym dziennikiem amerykańskim jest „Chicago Tribune”, bijące dziennie 1,257.000

Nominacje.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT.). P. Prezydent Rzpłitej podpisał w dniu dzisiejszym dekret, mianujący inż. Alfonsa Kühna — Ministrem Komunikacji.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT.). P. Prezydent Rzpłitej podpisał w dniu dzisiejszym dekret, mianujący p. Władysława Jaroszewicza komisarzem Rządu na m. stol. Warszawę, p. Henryka Kaweckiego naczelnikiem Wydziału IV w Ministerstwie Spraw Wewn. i p. Kazimierza Ducha naczelnikiem Wydziału IV w Gł. Urzędzie Statystycznym.

Dzień polityczny.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT.). W dniu dzisiejszym Prezes Rady Ministrów Marszałek Piłsudski przyjął Ministra Przemysłu i Handlu inż. Kwiatkowskiego, a następnie Ministra Poczty i Telegrafów Boernera.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT.). W dniu dzisiejszym Minister Beck odbył w Prezydium Rady Ministrów konferencję z Ministrem Komunikacji Kühnem oraz z Ministrem W. R. i O. p. dr. Czerwiskim, następnie zaś przyjął ambasadora Francji Larochea.

Wysokie odznaczenie prezydenta Rollego.

Kraków, 29 sierpnia. (PAT.). Prezydent Republiki francuskiej nadał prezydentowi naszego Krakowa, senatorowi inż. Karolowi Rollemu Krzyż Komandorski Legii Honorowej.

Zjazd inżynierów drogowych.

Katowice, 28 sierpnia. (PAT.). Dziś rozpoczęły się tu obrady ogólnopolskiego zjazdu inżynierów drogowych z całej Polski. O godz. 8 rano uczestnicy zjazdu wyjechali na zwiedzenie nowych dróg asfaltowych, smolewocnych i kostkowych na G. Śląsku. Po powrocie odbędzie się o godz. 19 posiedzenie plenarne. Zjazd, na który przybyło około 100 uczestników, potrwa dwa dni.

egzemplary. Następny pod względem wysokości nakładu dziennik nowojorski „World” drukuje dziennie „zaledwie” 50.000 egzemplarzy. Dalsze miejsca przypadają dziennikom: filadelfijskemu „Enguir” (50.000) i „Free Post” z Nowego (52.000). Największym tygodnikiem jest „American Weekly”, będący kombinacją 17 wydawnictw niedzielnych; drukowany jest on w olbrzymiej ilości 600.000 egzemplarzy. Ogłoszenia w pismach amerykańskich są bardzo kosztowne, cen ich wahają się od 20 centów do 1.20 dol. za wiersz, jeśli chodzi o dzienniki i od 1.50 do 15 dol. za wiersz, jeśli chodzi o tygodniki. Jednak przy olbrzymich nakładach tamtejszych pism nawet tak kosztowne ogłoszenia siewie się opłacają.

Czy z tego, cośmy tu przeczytali, wolno zatem wnioskować, że amerykańska „prosperity” jest zachwiana i stoi pod znakiem zapytania? Chyba nie.

Sytuacja gospodarcza w Polsce.

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w następujący sposób charakteryzuje obecną sytuację gospodarczą w Polsce:

W kształtowaniu się sytuacji na rynku pieniężnym nastąpił zmienienny a korzystny zwrot. Pod wpływem poprawy stanu płynności, która się rozpoczęła w czerwcu, a w lipcu przybrała rozmiary silniejsze. Wprawdzie ogólny odepisek wielkości protestawnych podniósł się z 1,7% w czerwcu do 18,8% w lipcu, jest to jednak objaw wyłącznie sezonowy; obliczony z wyeliminowaniem sezonowości odepisek weksli protestawnych w Banku Polskim spadł z 5,93% w czerwcu do 5,06% w lipcu. Zmniejszenie się sumy protestów wekslowych pociągnęło za sobą wzrost zaufania w stosunkach kredytowych, czego wyrazem jest znaczne rozszerzenie w lipcu podwyższenia wolumenu obrotów w bankach. Portfel wekslowy Banku Polskiego, który od listopada r. ub. zmniejszał się niemal nieprzerwanie, wykazał po raz pierwszy w lipcu poważny wzrost; różnicy jeszcze zwiększył się portfel banków prywatnych. Ponieważ rozszerzeniu działalności dyskontowej banków towarzyszy dalszy, nawet wzmagający się przyrost wkładów, wzrostu portfeli wekslowego banków nie należy uważać za zjawisko ujemne, związane ze zwiększeniem się trudności finansowych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Przeciwnie należy go traktować jako zapowiedź zwiększenia się obrotów towarowych oraz produkcji przemysłowej.

Tendencja do rozszerzenia produkcji występująca zresztą coraz wyraźniej na rynku towarowym. Stan zatrudnienia w przemyśle włókienniczym już od kilku miesięcy wykazuje niemal nieprzerwaną wzrost; odpowiedni wskaźnik podniósł się z 82,1 w marcu do 91,1 w lipcu, a sądząc z danych o liczbie bezrobotnych w drugiej połowie sierpnia nastąpił dalszy wzrost zatrudnienia w tym przemyśle. Przewoź kolejowe tkanin również już od kilku miesięcy wykazują tendencję zwiększającą i jakkolwiek w lipcu obniżyły się gwałtownie, to fakt ten należy tłumaczyć wyłączeniem zaostem międzysezonowym i brakiem przewożenia ciężkich tkanin zimowych, które normalnie rozpoczynają się już w lipcu. Tendencja do zwiększania się zbytu wewnętrznego występują już wyraźnie, o ile chodzi o węgiel oraz o maszynę przemysłowe i rolnicze.

Pomimo zwiększania się zbytu a tytułowy przemysłowy wewnątrz kraju, ogólnie rozmiary wytwórczości wzrosły w lipcu tylko nieznacznie. Obliczany z wyeliminowaniem wahań sezonowych ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej podniósł się z 102,7 w czerwcu do 104,4 w lipcu. Takie niewielkie zwiększenie wzrostu produkcji tłumaczy się pokrywaniem zwiększonego zapotrzebowania towarów w bardzo znacznym stopniu z nagromadzonych zapasów. W niektórych przemyśлах bowiem zapasy są tak znaczne, iż pomimo zwykłej tendencji zbytu okazuje się jeszcze konieczność redukcji pracy w celu pozbycia się ich nadmiaru. Spadek zatrudnienia zaznaczył się w lipcu w przemyśle: metalowym i maszynowym, drzewnym, spożywczym i papierniczym oraz szczególnie silnie w przemyśle odczynowym. Natomiast przemysł włókienniczy i włókowy, zatrudniając razem około 40% wszystkich robotników, wykazują już wszelkie warunki temu, aby mogło w nich nastąpić rozszerzenie produkcji.

Tendencja do rozszerzenia rozmiarów wytwórczości przemysłowej staje się wyraźniejsza i ogarniają coraz większą ilość dziedzin produkcji. Obecnie wchodzimy więc już powoli w takie stadium depresji, które się charakteryzuje pewnym wzrostem produkcji. Nie oznacza to bynajmniej, że

konjunktura wchodzi w fazę poprawy. Depresja trwa nadal, przyczem istnieją czynniki, które przeciwdziałają jej przezwyciężeniu. Panująca w dalszym ciągu depresja na rynkach światowych, połączona ze zniżkową ten-

dencją cen, zmniejsza pojemność rynków zagranicznych, co się odbija nie korzystnie na rozmiarach i wartości eksportu. Na rynku wewnętrzym zaś ciąży jeszcze w niektórych gałęziach znaczne zapasy, co hamuje ogólny wzrost produkcji, a w pewnych działach może jeszcze spowodować dalsze ograniczenie wytwarzania.

Przemówienie Ministra Rolnictwa dr. Janta-Polczyńskiego. na Konferencji agrarnej w Warszawie.

Warszawa, 29 sierpnia. (P. A. T.). Objęliśmy przewodnictwem konferencji rolniczej Min. Janta-Polczyński wygłosił przemówienie. Na wstępie Minister podziękował za zaufanie, jakim go obdarzyli zebrani, wybierając na przewodniczącego, przez co złożył dowód, że wierzą w słusność idei, której Rząd polski chciał dać wyraz, zapraszając poważną grupę państw o zbliżonym do siebie charakterze gospodarczym na międzynarodową konferencję rolniczą do Warszawy. Jeśli przedstawiciele tych państw, mówili

dalej Minister, zaszli przy wspólnym stole obrad, aby zastanowić się nad możliwością podjęcia wspólnej akcji, zmierzającej do polepszenia zbytu produktów rolnych, to stało się to niewątpliwie dalekim, że życie mas rolniczych nie zależy już dziś tylko od wysokości i jakości produkcji, lecz w pierwszym rzędzie od problemu zbytu. Jeśli wzmożenie produkcji stanowiło zadanie, dające się poniekąd rozwiązać w ramach jednego państwa, to zadanie zbytu jest zagadnieniem par excellence międzynarodowym.

Zbliżenia państw rolniczych.

Tegoroczne wyjątkowo silne przesilenie rolnicze przyspieszyło niewątpliwie ewolucję wypadków, które od kilku lat już zmierzały do zbliżenia państw rolniczych. Szybcielić nie można się tego było spodziewać, zrozumiały te państwa, że tylko wspólnymi siłami zdolną pokonać swoją sytuację i wyeliminować z wzajemnego współzawodnictwa czynniki, które ujemnie działają na życie gospodarcze nas wszystkich. Stąd wyrosła tendencja aby wspólnymi wysiłkami osiągnąć obronę wspólnych nam wszystkich zasad i interesów. Choć konieczność tej współpracy jest w tych warunkach naturalna i o-

czywista, wciąż jeszcze podnoszą się głosy dopatrujące się w obradach naszych czegoś innego, jak wysiłku zmierzającego do podjęcia w ramach zasad Ligi Narodów, ścisłej współpracy na polu gospodarczym. Jako przewodniczącemu tej konferencji niech mi wolno będzie zatem głosić stwierdzenie, że obecne położenie rolników państw tu reprezentowanych, przedstawia dość niebezpieczeństwa i daje dostatecznie wiele powodów do lęczenia się, aby cele wyłącznie gospodarcze i społeczne wypełnić mogły ten naszych prac i naszych obrad.

Zadania obecnej Konferencji.

Dwie kategorie zagadnień figurują na porządku dziennym naszej konferencji: 1) obejmująca trzy a w części i czwarty punkt naszego porządku dziennego, zmierzająca do wzajemnego ujednolicienia stosunków między państwami tu reprezentowanymi. Trudności piętrzące się przed nami ze wszystkich stron są tak wielkie, że nie wolno nam pogłębiać ich przez półkę niekoordynowaną i konfliktującą z niecierpiącą nieopóźnienia. Winniśmy zatem tej szkodliwej konkurencji ze stosunków naszych wyeliminować lub uchwycić w ramy możliwie mało szkodliwe dla wspólnych interesów naszego rolnictwa. Przykłady takie współpracy już istnieją. Niedawno wystąpiła grupa państw nadnadrzańskich z inicjatywą obecnego tu ministra, Madagaskaru. Punkty porządku dziennego dotyczące premii eksportowych, oraz spraw weterynaryjnych mają poważne znaczenie dla wszystkich państw eksportujących produkty rolnicze. Nie chcąc przetrwać mezo, zdania już na tem pierwszym posiedzeniu pragnę jednak stwierdzić, że zajęcie własnego w tych sprawach stanowiska przez państwa tu reprezentowane niewątpliwie posiadać będzie olbrzymie znaczenie dla ujednolicienia międzynarodowego życia gospodarczego w zakresie spraw rolnych.

2) Kategoria zagadnień, objętych porządkiem dziennym, dotyczący dalszej współpracy między naszymi państwami. Idzie tu przede wszystkim o połączenie się państw, zainteresowanych w eksporcie rolniczym, w kierunku zorganizowania wspólnej obrony wspólnych naszych interesów. Indywidualne wysiłki nasze nie zdolają dotychczas zapewnić zwycięstwa tym

zasadom gospodarczym, bez których żyć nie możemy. Wspólnie reprezentujemy 95 milionów ludności, 95 milionów konsumentów i głosu naszego nikt nie będzie mógł bagatelizować. Wzajemne inicjatywę konferencji było, aby pierwszy kontakt większej grupy państw nawiązano tu, na brzości stał i uchwyciły. Był w pewną konkretną formę. Mam nadzieję, że dyskusja nasza doprowadzi do pozytywnych wyników w tej sprawie.

Powinnyśmy nasz porządek dziennego odzwierciedlać wyraźnie cele naszej konferencji. Ma ona przyczynić się do stworzenia zbiorowego wysiłku i kooperacji w tej części Europy i na tym odcinku życia gospodarczego, gdzie dotychczas brak tej kooperacji odbijał się w sposób szczególnie niekorzystny dla sytuacji nas samych.

Czy jest to blok agrarny, skierowany, jak niektórzy twierdzą, przeciwko państwom przemysłowym? Nie błędniejszego. Państwa agrarne muszą utrzymywać najżywiej stosunki z państwami przemysłowymi. Jedne stanowią muszą dla drugich tereny zbytu i bez siebie obcy się nie mogą. Nie chcemy być w stosunku do państw o charakterze przeważnie przemysłowym przeciwnikami, lecz zorganizowanymi kontrahentami i chcemy, by wzajemne nasze stosunki normowane były wedle zasad dla obu stron korzystnych. Program przez nas wysunięty nie zawiera żadnych ukrytych ataków i żadnych niedopowiedzeń. Nie zawiera on żadnych myśli wywołujących w dziedzinie gospodarczej lecz jasny program współpracy grup państw, walczących ze wspólnymi trudnościami i zdecydowany na podjęcie wspólnej z nimi walki.

Dalszy ciąg obrad.

Warszawa, 29 sierpnia. (P. A. T.). Min. Janta Polczyński, po wygłoszeniu przemówienia zaproponował wybór do prezydium konferencji sze-

go, zaś na jego zastępcę radcę Ministerstwa Spraw Zagran. Antoniego Roman. Po ukończeniu się prezydium przystąpiono do następnego punktu porządku dziennego, t. j. do wyboru przewodniczących komisji konferencji. Na przewodniczącą komisji A (wewnętrzny pląd rolnych) wybrano ministra przemysłu i handlu J. Gosławskiego, komisji B (weterynaryjnej) ministra rolnictwa (Eugeniusza Korcia), komisji C (współpracy z Ligą Narodów) ministra przemysłu i handlu Rumunii Madagaru oraz komisji D (finansowej) ministra rolnictwa Rumunii Wasiliewa.

Po wyborze komisji wygłosili przemówienia powitalne: min. Wasiliew, min. Kerem, wicemin. baron Pronay, prof. Kreimanis, min. Madagaru, podsekretarz stanu Padzera i min. Demetrowicz.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT). Dziś o godz. 17 Marszałek Piłsudski podejmował w Prezydium Rady Ministrów szefów delegacji, przybyłych na międzynarodową konferencję rolniczą w Warszawie. W przyjęciu wzięli udział Ministrowie Beck, Zaleski, Kwiatkowski, Janta Polczyński i Staniewicz.

Warszawa, 29 sierpnia. (P. A. T.). Wczoraj Minister Spraw Zagranicznych Zaleski wygłosił oświadczenie członków delegacji na międzynarodową Konferencję Rolniczą w Warszawie. Po obiedzie odbył się raut, w którym oprócz członków delegacji wzięli udział członkowie Rządu i Korpusu dyplomatycznego, oraz liczni zgromadzeni przedstawiciele nauk naukowych, artystycznych itd. Raut przeciągnął się do północy.

Treviranus mówi dalej.

Berlin, 28 sierpnia. (PAT). Na jednym z zebranych wyborczych partii ludowo - konserwatywnej w marszu pogoniarnej przemawiał wczoraj minister Treviranus, który między innymi oświadczył, że jest bezcelowe prowadzenie przez Niemcy polityki rewizjonistycznej tak długo, póki nie dojdą one do wewnętrznego skonsolidowania i dojrzałości, aby tego rodzaju politykę móc poprzeć całą siłą. Zdaniem ministra niemieckiego Niemcy będą mogli dopiero po 2 względnie 3 latach wystąpić skutecznie z żądaniem rewizji granic.

Zakończenie raidu lotniczego.

Warszawa, 28 sierpnia. (PAT). Do godz. 20.30 na lotnisko mokotowski przybyli następujący uczestnicy lotu okrężnego Małej Ententy i Polski:

Jugosławia: Novak o godz. 18.26, Rupčić 18.31, Hubl 18.47, Sinitić 18.22, Nikolic 18.51, Pavelić 19.26.

Czechosława: Kleps 19.22, Langer 21.35, Mares 17.50, Szvitz 17.13.

Rumunia: Oprys pozostał we Lwowie, Bourdoulis w drodze do Warszawy, Panescu wylądował o godz. 18.42. Rotaru 19.31, Oltreanu porządek lotniska w Czerniowcach, Paclea wylądował o godz. 19.23.

Polska: Nr. 19 wycofany. Nr. 20 Masalski wylądował we Lwowie. Nr. 11 Wywieki wylądował o godz. 19.20. Nr. 22 wycofany. Nr. 23 Skrzyński wylądował o godz. 20.10. Nr. 24 wycofany.

Upały w Anglii.

Londyn, 28 sierpnia. (PAT). W całym kraju panują niezwyczajne upały. Ze wszystkich stron donoszą o wypadkach porażenia słonecznego, które spowodowały już 8 wypadków śmiertelnych. Między innymi zmarło wskutek porażenia dwóch żołnierzy na manewrach oraz 1 robotnik portowy. Dziś o godz. 13 termometr w cieniu wskazywał 86° Fahrenheita.

Sidla prowokacji sowieckiej.

Sowiety otrzymały w spadku od caratu najgłębszy wytwór carskiej policji — prowokację. Rola agenta G. P. U. polega nie tylko na podpatrywaniu, śledzeniu i denuncjowaniu. Zadaniem cekiści jest odpowiednie wciąganie poszczególnych obywateli do umyślnie stworzonych „przeciwsowieckich” organizacji, aby później „likwidować” mniejszą lub większą grupę niezadowolonych z sowieckiego sposobu rządzenia. A że tych niezadowolonych jest bardzo dużo, więc agenci G. P. U. mają szerokie pole do popisów. Wobec wyznaczonych sowieckiej tajnej policji błędny słynne prowokacje carskiej policji, poczynając od III-go Wydziału Mikolaja I-go, kończąc na rosyjskiej żandarmierii i „ochronie”.

Macki G. P. U. sięgają daleko. Nie ogranicza się sowiecka tajna policja do wytorjów ZSSR. Tam wystraszone ludność niełatwo daje się wziąć na lep prowokacji. Wirtuozi czeszy, czepki! zatrudnieni są obecnie na terenie zagranicznym, gdzie pod osłoną „burżuazyjnych” zasad demokratycznej wolności tropiona ofiara czuje się bezpieczną. Bezpieczeństwo to jest jednak bardzo problematyczne, i biada „zwierzyni”, na którą poluje G. P. U. Fakt tajemniczego zniknięcia z białej dzień Gen. Kutiepowa w Paryżu, z którym rosyjska prasa emigracyjna wyraźnie łączy działalność agentów moskiewskich, — jest najdośćbitniejszą ich dowodem: ich „wzruszył” białystwa”. Przecież — począwszy od skutecznych wysiłki policji francuskiej wykrywać śladów porwania dowodzą jednocześnie doskonałości organizacji moskiewskich agentów.

Z wyrzuceń „nawróconych grzeszników” — Biesiadłowski, Agabekowa, Samojłowa i innych, którzy byli doskonale obznajomieni z aparaturą sowieckiej prowokacji, wiele faktów zagranicznej działalności sowieckiej policji politycznej wyszło na jaw. Tu już nie ma mowy o ochronnym kontrwywiadzie, lecz o wyraźnej prowokacji, o tworzeniu z pomocą nową (a może i za pieniądze?) mo-

skiewskich organizatorów antysowieckich zrzeczeń, których emisjarusze następnie wpadali kolejno w zasadzkę sowiecką.

Wielkie poruszenie wywołało niedawno wyznanie bolszewików, że „potężna” podróż znanego monarchisty Aleksandra Szulgina do Rosji zorganizowali agenci G. P. U. w charakterze „oddanych synów Ojczyzny”. Podstęp i prowokacja stosowane są zwłaszcza przeciw własnym funkcjonariuszom bolszewickich urzędów, delegowanym w sprawach służbowych zagranicę. Zasmakowawszy życia europejskiego, urzędnicy sowieccy — zwłaszcza w ostatnich czasach — wołają nie wracać do ZSSR, porzucając służbę sowiecką. Lecz i na takich opornych Czekiści mają środek i jeśli nie „likwidują” ich w podziemnych posterach (jak w Berlinie i w Paryżu), to podstępem zwabiają do wygodnej dla „wyzwieńców” miejscowości.

W Gdańsku miał miejsce podobny wypadek z sowieckim kurjerem dyplomatycznym, który odmówił powrotu do Rosji. Podstępem zwabiono go do traktierii. Nagle wpadło tam kilku czekistów, którzy wszczęli awanturę, udając pijanych. Zjawia się policja. Wówczas czekiski oświadczyli, że dw. kurjer dyplomatyczny kuł się, nie chce iść w okrąg sowiecki, który wkrótce ma wyruszyć z portu gdańskiego. Nie pomogli protesty kurjera. Policja go wyleżyła, mowała i upewniwszy się, że ma do czynienia istotnie z sowieckim funkcjonariuszem, dostarczyła go sama na sowiecki okręt. Podobno został on po przybyciu do Moskwy rozstrzelany.

Wprowadzony przez dawną prokuraturę „czerezywczajski” system prowokacji kwitnie i rozwija się nie gorzej, niż za czasów carskich.

V.x.

Jeszcze jeden głos rozsądku.

Karl w. Ossietzky, utalentowany publicysta radykalnego tygodnika „Weltbühne” jest jednym z tych niewielu Niemców, którzy nie boją się spojrzeć prawdzie w oczy. Jego ostatni artykuł, poświęcony walce wyborczej i blokowi Hindenburga, zawiera również kilka trafnych uwag o głosnych mowach p. Treviranusa.

Gdyby w Niemczech — pisze p. Ossietzky — istniał przyzwyczajony ządło ogółu, to p. Treviranus po pozostawieniu godnym „wyjaśnieniu” przez radio swej niedowzuszczanej mowy odwrotnie, byłby zlikwidowany raz na zawsze. Ego zagraniczny mowi nam wyraźnie, jakiego piwa nawarzył Treviranus. Nad Niemcami zawisł znow nastroj burzy, jakiego nie było od lat. Czy znów w opinii świata ma odżyć dawna niedobra opinia, że Niemcom w polityce brak lojalności, opinia, która była przyczyną długotrwałego strasznego osamotnienia Niemców? „Rozsądna część narodu

niemieckiego — pisze dalej p. Ossietzky — która w opinii o sprawach polityki zagranicznej wchodzi w rachubę, nie chce słyszeć o głupim pojęciu reakcji (will von der stupiden Vorstellung einer Reanaktion nichts wissen), która zmieniałaby kierunek słupów granicznych, ale nie zmieniałaby przedmiotu sporu. Rozsądny Niemiec łączy na to, że surowość (twardość) linii granicznych da się zgłodzić przez handel i gospodarko-polityczne porozumienie, prowadzące do ustąpienia istniejącej nieufności. Stosunek między Niemcami a Polską nie jest dobry i rząd niemiecki, któryby sprawę kuryrta rzucił teraz na stół dyskusyjny, doznałby gruntownej odpawy. A zwłaszcza rząd p. Brueninga z członkami gabinetu, którzy jeszcze wczoraj krzyczeli o więzieniu dla ministrów, trzymających się zobowiązań traktowych, jest najmniej powołany, by apelować do sumienia świata lub wyzywać ducha spira-

wiedliwości. Gdyby ci panowie okazali chęć rozpoczęcia podobnej dyskusji w Genewie — a pomawiają o takie intencje obecnego sekretarza stanu Bülowa — mocno dostaliby po nosie.

Wielkie pisma liberalne w Berlinie i w Hamburgu, które mają stosunki na Wilhelmstrasse, zrobiłyby dobrze, ostrzegając przed podobnymi dyplomatycznymi sztuczkami, zamiast podtrzymywać fikcję jednolitego frontu zagranicznego. Oszczędziłoby Niemcom w ten sposób kilka policzków”.

Zderzenie samochodu z lokomotywą

Białystok, 28 sierpnia. (PAT). Nocny wczorajszy o godzinie 12 nad ranem na przejeździe kolejowym koło Czysowa na 108 km. toru Warszawa-Białystok parowóz dyrekcji kolejowej warszawskiej jadąc luzem z Warszawy do Białegostoku wjechał na podjeżdżający samochód ciężarowy należący do Bielska, prowadzony przez szofera Rudkowskiego, obok którego siedział Henryk Kepisty, właściciel samochodu i Tomasz Wawrzynowicz, kupiec. Skutki zderzenia były fatalne. Lokomotywa zdruzgotała samochód. Kepisty poniósł śmierć na miejscu, zaś Rutkowski i Wawrzynowicz odnieśli ciężkie rany. Odwieziono ich w stanie bardzo ciężkim do szpitala w Białymstoku.

Niezwykłe samobójstwo.

Berlin, 28 sierpnia. (PAT). Na linii Frankfurt n/M - Erfurt wysoczyła wczoraj w południe z samolotu z wysokości 1.000 metrów jedna z pasażerek w celu samobójczym. Zwołik samobójczy nie odnalazł. W samolocie odnotowano nieporządek rączną wraz z paszportem. W pozostawionym liście pisał o zawiadomienie znajomych we Frankfurcie o jej śmierci.

POPIERAJ CIE L. O. P. P.

Łużyce.

II.

(Korespondencja własna „Gazety Łwowskiej”).
Chociebusz, w sierpniu 1930.

W czasie drogi z Drezna do Budziszyna na r. zrazu nie okazuje, że wkraczamy na nie-niemiecki, geograficznie obszar. Jedyne nazwy miejscowe słysząc są naszą uwagę jakimiś pokręconym brzmieniem, — już w Dreźnie, który autobus jako cel jazdy ma oznaczoną miejscowość „Dobritz”, a im bardziej zbliżamy się ku obszarowi łужицькому, tem nazw takich więcej. Niektóre z nich Niemcy zniekształcają w ciągu wieków silnie, niemniej niemieckiego charakteru im nie nadali. Mijamy np. stację kolejową Demitz, sąsiedztwo Draukewitz i in., które są słowiańskimi osadami, nazywającymi się właściwie „Zemicy, Miedzicy, Drużki”.

Naraz uderza nas wzrok dziwne ubiory kobiet wiejskich, tak różne od widzianych gdzieś indziej „w Niemczech”. Czarne czepki z takąż motylką kokardą z tyłu i długimi wstęgami, biała bluzka z marszczonemi krótkimi rękawami, czarny wyszywany gorset na niej; długie i szerokie ciemne spodnie. Zwłaszcza owo ubranie głośnie „w swym niezwykłym kształcie” ciągnie wzrok. Kilka tak odzianych kobiet wchodzi do naszego pociągu chodząc jakby z idziej do przodku klasy. Słyszemy naraz miłą tak do polszczyzny podobną mowę, podobno słowa pozdrowienia „Budz khaleniy Jezus Chriсту!” i odpowiedź „Do wieczności!” oraz powitania cał-

kien nasze „Dzień dobry!” Wiemy, że jesteśmy już wśród Serbów Łużyckich, w kraju najmniejszego a zawazem najbliższego narodu słowiańskiego. Kobiet te i „dziewczatki” to katoliczkie Górnołużyczanki z okolic Budziszyna.

Droga nasza dobiega ku końcowi. Z lewej strony linii kolejowej wyrasta wśród zieleni pół grupa smukłych wież i skupienie czerwonych dachów. To wspomniany już w poprzedniej korespondencji Budziszyn, przez Niemców przewazy przed kilkudziesięciu laty na „Bautzen”, mimo że przez wiele stuleci zawsze nosił — i w łacinie — nazwę „Budyšin”.

O „Serbskim Domu”, ognisku życia narodowego Łużyczan wspomnieliśmy już w poprzednim liście. Dziś więc tylko rzucimy jeszcze okiem na ogólny obraz tego obecnie w dziewięciu dziesiątych niestety niemieckiego miasta, które jednak w pamiętkach swej przeszłości chowa wiele wspomnień o czasach, gdy Niemcy tu jeszcze nie panowali. „Hrodozicz” — dawny zamek władców łужицьkich dziś już nie istnieje i pokazuje tylko miejsce, na którym stał, a obok zamek „Ortenburk” nie należy już do historii tylko łужицьko-serbskiej. Ale tu i ówdzie na resztkach fortyfikacji urzeczyw. Iwa czeskiego, wspomnienie okresu owych trzech stuleci, gdy obie Łużyce należały do Korony Czeskiej (w. XIV do XVII). Wyniosły goły kociołków — dla wielkiej ilości wiejskiej Budziszyna — zwano „małą Norimbergą” — widział niejedno wydarzenie z historii łужицьkiej, zwłaszcza z czasów odrodzenia narodowego. Pierwszy taki ruch w kierunku pisania w języku narodowym przyszedł z reformacji, której przywódcą w tym czasie w całej Europie wypadek podzielił głównego ko-

ścioła miasta na dwie części, katolicką i ewangelicką. Wewnątrz znajdujemy wiele łужицьkich napisów, tak jak i na omentarzach, katolickim i ewangelickim. Na pierwszym m. in. spoczywa znakomity patriota Michal Hórnik, który z Polakiem Bogusławskim napisał wielkie dzieło „Historia serbskiego narodu”, na drugim zaś głosy „budzieli narodu łужицьkiego”. Jan Ernest Smoler. (Syn tego ostatniego, dziś już przeszło 70-letni Mariko Smoler redaguje jedyny dziennik łужицьki „Serbske Nowiny”). W gościnim domu pp. Smolerskich gość ze Słowiastych znajdzie zawsze serdeczne przyjęcie i autorytatywne informacje o położeniu ludu łужицьkiego.

Zegnani przez budziszyskich Łużyczan słowem „Boże — mie!”, t. j. w imię Boże, odejdzamy z kolei na północny zachód, ku Kamiennow (Camenz), do serca katolickiej Górnej Łużyce, krainy o najwyższym stosunkowo uświadomieniu narodowemu. Sami protestanci przynajmniej także, że katolicy łужицьcy, choć ich jest zaledwiego to pr. ogólnej świadomości narodu, w bilansie praw i obowiązków większą pozycję niż do pr. ewangelików. — Istotnie, spotykamy na naszej drodze (odbywającej autobusem) wiele krzyży przydrożnych z łужицьką modlitwą, tu i ówdzie na zajeździe słowo „korzma” a po drogach i polach uwiązają w swych miłych dła „drastach” (ubiorach) Łużyczanki, podzwajające nas „Budz khaleniy...”. Docieramy do Khróćici (niem. Crotwitz), wielkiej wsi, metropolii katolickiej Łużyce, gdzie — i w okolicy — słowa niemieckiego nie usłyszysz wcale. W okolicy widzimy jeszcze starodawne zabudki oryginalnego budownictwa łужицьkiego — budowanie domów w krąg, wo-

kiół wielkiego placu, a znajdują się tam i słomiane (ale z prasowanej słomy) strzechy. Wiele zresztą oświetlona elektrycznie i z wodociągami.

Jakież dwadzieścia kilometrów na wschód stamtąd, przy linii kolejowej Budziszyn - Wojerzyce (Hoyerswerda) leży drugie katolickie i silnie uświadomione środowisko łужицьkie — to Radow, (Radibor), gdzie nawet na nowo szkole raduje nam oczy napis łужицьki „Přilność — porjádak (porządek) — poslušnosť”. Ale wewnątrz w tej szkole niestety wszystko niemieckie. Trzeba nam jeszcze zwiędzić Dolną Łużycę, znajdującą się pod pruską władzą w o wiele gorzej sytuacji narodowej, niż saska część Górnej Łużyce. Kolej z Budziszyna za trzy godziny przez Hajnyc — przezwane na Petershain, docieramy do stolicy dolnołużyckiej, Chociebusza, po dolnołużycku nazywanego się Chociebusz, a po niemiecku Curtbus. W tem pożytecznym no wczesnym miejscu, zwanem też „małym Berlinem” Łużyczan właściwie nie ma, ale okolicą jest przeważnie łужицьka. Zachowane stare fortyfikacje nie wyrażają słowiańskiego narodu nie przypominają. Jedyne „Serbska Ludowa Banka”, filja budziszyskiej instytucji jest ostoją łужицьkiej i gości w swym domu też wegetującą Macierz Serbską dla Dolnej Łużyce. Dyrektor banku dr. Jan Cyž ze swą małżonką pełni ochotniczo rolę gościnnego gospodarza dla gości słowian, przybywających do Dolnej Łużyce. A kraj ten, głównie na zachód Chociebusza rozciągające się słynne „Blota” na zwiedzenie niezmierznie zasługują. Rozlewy Sprawy na trzysta, ramię, ogromnie te malownicze życie wsi na wysypkach, to coś oko niezmierznie pociągającego. y. i.

(*) Zob. „Gazetę Łwowską” Nr. 187 z 1 sierpnia.

Wiedeń, 28 sierpnia. (PAT). Międzynarodowy kongres spółdzielczy zakończył dzisiejsze obrady. W czasie kongresu, który trwał 13 dni, na posiedzeniu przedpołudniowym wygłosił referat delegat niemiecki, Klopsch o nowoczesnych systemach sprzedaży na kredyty we współdzielniach. Nad referatem tym wywodził się dłuższa dyskusja. Rezolucje proponowane przez referenta przygotowane po uchwaleniu szeregu dalszych rezolucji i po mówach pożegnaniach kongres został zamknięty. Następnym kongres odbędzie się w r. 1933 w Anglii. Delegacja polska wychodziła dziś popołudniu do Pragi na zaproszenie chłostowackich organizacji spółdzielczych.

KRONIKA

SIERPIEŃ

29

Piątek

KALENDARZ

Re-akt. Ścieś. św. Jan

Rok-kt. Per. neruk O

Wschód słońca g 4:38

Zachód „ g 19:16

Długość dnia g 14 m 43

LWOWSKA

TEATR WIELKI

Teatr Wielki zamknięty przez sierpień z powodu przeprowadzanych w nim rekonstrukcji.

TEATR MAŁY

Piątek, 29 sierpnia, o godzinie 8 wiecz.: „Czarujący emeryt” — ceny popularne.
Sobota, 30 sierpnia, o godzinie 8 wiecz.: „Czarujący emeryt” — ceny popularne.
Niedziela, 31 sierpnia, o godz. 8 wiecz.: „Czarujący emeryt” — ceny popularne.

Teatr Wielki ustalił już swój repertuar na pierwsze dni sezonu w sposób następujący: We wtorek, 3 września przedstawienie inauguracyjne „Halka” Moniuszki w nowej inscenizacji z udziałem S. Gruszczyńskiego i partii junta. Następnie kolejno ukazać się: „Tosca” Pucciniego, w której główne partie spiewać będą pp. Laura Kochańska, Eder. Z. Zulewski i Kaz. Garmicki; przy pulpitach E. Masini, „Skowronki”, operka Lebara z Jadwigą Fontanowską w roli tytułowej, „Traviata” Verdiego z p. Babicz, „Żydówka” Halevskiego z p. Pawlczak, „Mancowy” Jeśniewski, „Carmen”, Bizetowski.

Teatr Rozmaitości (ul. Rutowskiego 23), który otwiera się podwoje w poniedziałek, zapowiada sensacyjną inscenizację powieści G. Kornejowa „Człowiek z żelazną klatką”, grać będzie tu nowość codziennie przez cały pierwszy tydzień września.

Teatr Mały z dniem 3 września wprowadza do repertuaru 3-aktową komedię Edwarda Childs Carpentera „Fapa kawaler” („The bachelor Father”) w tłumaczeniu S. Kuzelkiewicza. Obsadę sztukę tworzą pp. Leonida Barwińska, Zofia Barwińska, Bohdanowa, Brodniewicz (tytułowa), Kierczyński, Danderson, Stepowski, Strzelecki, Gusiowski dekoracje przygotowuje St. Jarocki.

COLOSSEUM (dawny Teatr Nowości)

Teatr Colosseum: Piątek, sobota: przebojowa rewja „Warszawa - Lwów”.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

APOLLO: Film dwuczęściowy „Trubadur z Now Yorku” (Broadway melody) oraz Tygodnik dydaktyczny Metza.

CASINO: „Zegnął Mascotte” oraz „Ulu-bienica malarzów”.

CHIMERA: „Pokusy Broadwayu”.

COLOSSEUM: Z powodu rekonstrukcji kino nieczynne.

GONIMKI: „Nibelungi”.

LEW: Z powodu odnowienia sali i instalowania aparatu dzwinkowego kino zamknięte.

MARYSINKA: „Nibelungi”.

OAZA: „Czarny prąk”.

PALACE: „Po zachodzie słońca” — dwięsłowy.

PAN: „13-ty przysięgi” („Pokusy Broadwayu”).

STYLWY: „Ludożercy” i „Kapitan gwiazdy królewskiej”.

Zamknięcie placu Targów Wschodnich. Od piątku 29 sierpnia br. plac Wystawowy Targów Wschodnich będzie dla publiczności z powodu rozpoczęcia zwłoki eksponatów i wykonywania robót technicznych zamknięty. Dla wystawców, osób na placu zatrudnionych i interesujących, dostep dozwolony będzie jedynie za przepustkami, które wydaje Zarząd Targów Wschodnich w godzinach urzędowych.

Kontyngenty przywozowe na IV-ty kwartał b. r. Lba przemysłowa - handlowa we Lwowie zawiadamia, że przyjmując podania o zezwolenie przywozu towarów z zagranicy na IV kwartał b. r. w nieprzekraczalnym terminie do dnia 18 września br.

Kolonia szkolna w Brzechowicach. W niedzielę, dnia 31 sierpnia 1930 r. Kolo T. S. L. im. A. Mickiewicza we Lwowie, urządziła zbiórkową wycieczkę do Brzechowic, celem zwiedzenia tamże Kolonii szkolnej, pozostającej pod opieką Komitetu opieki pozaszkolnej. — Chętnych zwiedzenia tej Kolonii i poznania życia młodzieży, przebywającej tamże, zapraszamy bardzo. Punkt zborny przy pociągu, odchodzącym do Brzechowic w niedzielę po-

południu o godzinie 2.30. Zgłaszać się u członka Zarządu Kola, opatrzonego kokardką biało-czerwoną przy pociągu.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu nadał Mr. farmacji Hermanowi Leonowi koncesję na samodzielne prowadzenie apteki publicznej w Trembowli, nabytej w drodze kupna od Mr. Szpunara Józefa w Jawornie.

Wojewoda.

Święto Miasta Lwowa.

Prace Komitetu Święta Miasta Lwowa postępują z każdym dniem na przód. Sekcja artystyczna pod przewodnictwem r. Kurczyńskiego, przy współpracy wybitnych artystów wykonała już w całości projekty alegorycznej części pochodu. Część alegoryczną będzie obejmował między innymi wznowienie zesłanego pochodu historycznego układu dr. Człowiek, następnie szereg obrazów L. O. P. P. Obraz ten będzie obejmował czasy lotnicze od lara po dobę współczesną. Obraz z larem projekuje p. Wygrzywalski. Również piękne obraz przedstawione będą z ramienia Ligi morskiej i rzecznej.

W pochodzie wielką rolę odegra rolnictwo, a w szczególności regionalne grupy ludowe z całej Polski. Ta część pochodu zajmuje się Tow. Chórów i Teatrów Włoskich. W dziale tym wezmą udział grupy anagroficzne z Zakopanego, Krakowa, Śląska, Łowicza, Lublina, z Pomorza, dalej Sieradza, Kielce, Wielkopolski, z Włocławka, z Łodzi, z Łowicza. W grupach tych weźmie udział również reprezentacja ludu,

KRAJOWA

STANISŁAWOW. Ponowny pożar lasu. Pożar lasu w Krzywcu, pow. Bohorodczany stłumiony w czasie akcji ratunkowej w dniu 27 m. wskutek silnego wiatru od dechających się porze zgłizacz wybuchł ponownie z wielką siłą, tak, że dopiero przy pomocy ścięgniętej okolicznej ludności udało się pożar zlokalizować. Akcją ratunkową brał również udział oddział saperów z Chodorowa w liczbę 80 żołnierzy pod dowództwem 4 oficerów. Ogółem spłonęło około 250 ha lasu. Wysokość szkód dotąd nieustalona.

która defilowała przed P. Prezydentem Rplizet w Spale. Rydwan przed stawiające cztery powo roku projektuje p. Wygrzywalski.

Po części alegorycznej nastąpi część propagandowa ciężkiego przemysłu i rzemiosła. Weźmie w niej udział między innymi Lwowski T-wo Browarów z 11 obrazami. Przyrzekły dać swój współudział firmy: Nowełt, Hazet, Foto-Radio Palace, Książ, Skibinski, Oikos, Ferrum i szereg górników krajowych. Kulminacyjnym punktem pochodu będzie defilada przed pomnikiem Lwa, który stanie przed gmachem Teatru Wielkiego. Pomnik ten wykonany przez pp. Wojtowicza, Kurczyńskiego i Wygrzywalskiego, będzie przedstawiał symbol Lwowa, na tle świetnego białego orla, a po bokach ustawione będą żywe obraz przedstawiające historyczne epizody walk o Lwów począwszy od najdawniejszych zmagających z dzikim wschodem aż po „Olektę” w r. 1918. Sekcja organizacyjna opracowała szczegółowy plan pochodu, przyczem zwrócono baczną uwagę na bezpieczeństwo.

Okólnik w sprawie drukowania dowodów osobistych.

Minister spraw wewnętrznych rozstał do Wojewody i komisarza Rządu m. St. Warszawy okólnik, w którym przypomina, że wyłożność na wykonywanie dowodów osobistych posiada Drukarnia państwowa w Warszawie. Ostatnio zdarzały się wypadki, że na prowincji drukowano dowody osobiste w zakładach graficznych prywatnych. Wobec tego Ministerstwo zwraca uwagę, że ustalony w rozporządzeniu wód dowodów osobistych podaje następujące okólniki, ureś i wymiary, lecz również papier, zawierający składniki chemiczne, zabezpieczające przed wywabianiem pisma; drukarnie prywatne

papieru tego nie posiadają, wobec czego wykonywane przez nie dowody osobiste nie odpowiadają wymaganiom, co wywołuje bardzo często trudności przy ustalaniu autentyczności dowodu.

Minister spraw wewnętrznych polecił Wojewodowi, aby wydał starostom zarządzenie wycoływania w miarę możliwości dowodów osobistych, drukowanych przez zakłady graficzne prywatne i zamieniania ich na dowody, wykonane w drukarni, jednocześnie starostwa przekazywać mają wszystkie zamówienia na druk dowodów osobistych Drukarni państwowej w Warszawie.

Nowe wypadki sobotażu.

Ubiegłego roku nieznanymi sprawcy podpalili na folwarku w Drohomyslu, pow. Jaworów, dzierżawianym przez p. Stanisława Schulcisa, stery z zbożem. Ogień począł się gwałtownie rozszerzać tak, że niebawem ogień dalszych 5 stery oraz stodołę, napełnioną zbożem. Akcja ratunkowa ze względu na panujący wicher była utrudniona. Stodoła oraz 6 stery spłonęły doszczętnie. Szkoła wynosi 103 tysięcy złotych.

Tej samej nocy w Czerniewowie koło Bobrki na folwarku hr. Potoczków, wartywnicy nocni, ubrojeni w broń palną, ujęli trzech osobników z latarkami w rękach, zbliżających się ku folwarkowi. Wartywnicy powitali ich strzałami, po których osobnicy zbiegli. Nieprawdopodobnie byli to rzeźnicy, którzy zamierzali podpaść folwark.

kacji, wywołanej przez ministra Rzeczypospolitej Trevisanusa, samą myślą o naruszenie granic naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, przysięgają na swoje szandary, na prochy poległych w boju warzyrów broni, że gotowi stanąć każdej chwili w szereg, by ponownie bagnać za Elbę, za Łabę.

Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny zwraca się do Rządu Rzeczypospolitej z gorącym wezwaniem, by stanowczym wystąpieniem na terenie międzynarodowym unicestwić jakiegokolwiek akcję ze strony niemieckiej, wrogą naszemu Państwu i przekłonić czynniki międzynarodowe, że granice naszego Państwa są nienaruszalne i że nie Niemcy, lecz Polska ma prawo żądania rewizji granic, gdyż Prusy Wschodnie są rdzennie polskie i były integralną częścią Rzeczypospolitej.

Kombatanci, zrzeszeni w Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny szły gorące podziwowania rodakom zagrożonych ziem z zapewnieniem, że czuwamy i że pień wytrwania „Nie rzucim Ziemi!” zamienimy w czynów stał

Kombatanci, zrzeszeni w F. P. Z. O. O. przesyłają podziwowania rodakom z Prus Wschodnich i życzenia: „Do widzenia w Królewcu!”

Kombatanci, zrzeszeni w F. P. Z. O. O. w obliczu grożącego niebezpieczeństwa z Zachodu, wzywają całe społeczeństwo Małopolski Wschodniej do konsolidacji, celem skutecznego stłumienia akcji niemieckiej, ujawniającej się równocześnie w sobotażach w tej polaci kraju!”

Po uchwaleniu powyższych rezolucji, odpisano „Rotę”, poczem imponujący pochód udał się przez Województwo, gdzie delegaci Związków, wchodzących w skład Federacji, w osobach: prof. Matusiak, pułk. Baczynski, dr. Ostrowski, mjr. Twardowskiego i por. inż. Grucy złożyli na ręce p. Wojewody uchwalone rezolucje.

Z Rady miejskiej.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady miejskiej dr. Wereszczyński przedstawił sprawę wyboru 17 delegatów miasta Lwowa na mający się odbyć dnia 6 września we Lwowie Zjazd Kola miast małopolskich i śląskich. W myśl wniosku referenta wybrano następujących delegatów: prof. Brzozowski, r. Brzeskiego, Stroniskiego, Jaworskiego, Lowenherza, Litwinowicza, wicepr. Kubalę, r. Towarnickiego, sen. Thulliego, prof. Chłamciza, Min. Stęśłowicza, Śliwiskiego, dr. Pierackiego, inż. Hausnera, dr. Diamanta, dr. Schmorla i Decykiewicza, jako zastępcę dr. Wassera i red. Szczyrka, zaś do Zarządu: prof. Brzozowski i Kubalę.

Z porządku dziennego r. Toczyński przedstawił oferty na dostawę mundurów dla funkcjonariuszy Miejskich Zakładów Czystości miasta. Uchwalono poruczyć dostawę następującym firmom: Bilinski, Soltyś, Bracia Zalescy i Wallach. W związku z tą sprawą r. Glasermann wyraził życzenie, aby na przemysłowy konkurs na dostawę miejskie były ogłaszane we wszystkich piśmiech lwowskich.

Następnie w myśl wniosku r. Rybickiego, uchwalono darować Tw. Szk. Lud. 313 sążni gruntu miejskiego na Bogdanówce pod budowę Cytadeli, zaś na wniosek r. Maksymowicza sprzedaż Związkowi Kołarzy przeciwników alkoholu, grun miejski przy ul. Janowskiej pod budowę domu i założenie ogrodu, po 25 zł. za sążeń kw., za łączną kwotę 13.900 zł.

W końcu uchwalono na wniosek r. Baczewskiego w myśl uchwały Sekcji II-giej udzielić zniżki cen kupna nabywcę drewna opałowego z lasów miejskich pod warunkiem, że nabywca do 14 dni zapłaci gotówką cenę kupna. W przeciwnym razie wadium przepada gmina może sprzedać drewno innemu nabywcy.

Wiec protestacyjny przeciwko zakusom niemieckim.

Lwów urządził wczoraj wielką manifestację protestacyjną przeciw zakusom niemieckim na ziemie polskie, a w szczególności przeciw prowokacyjnej mowie Trevisanusa. Z inicjatywy Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny we Lwowie zebrali się o godz. 5 po południu pod pomnikiem Mickiewicza na pl. Marjackim tłumy ludności, jakoteż Związki: Oficerów Rezerwy, Legionistów Polskich, Obrońców Lwowa, Wzruszonych Włosków, Legionistów Śląskich, Podoficerów Rezerwy, Inwalidów Wojen-

nych i Legii Inwalidów. Do zebranych przemówił pref. Federacji, prof. Matusiak, kończąc słowami: Nie damy ani pędzi polskiej ziemi, a na każdego obcego mamy karabin w ręku!

Następnie uchwalono rezolucję: „Kombatanci, zrzeszeni w Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, na wiecu protestacyjnym, odbitym we Lwowie w dniu 28 sierpnia 1930 roku o godzinie 5 po południu przy współudziale wszystkich polskich Organizacji społecznych i kulturalnych — w obliczu nietychanej prowo-

Gd.

„Monitorze Polskim” 79
ZA WOJEWODĘ:
(—) Strusiński, Radca Wojewódzki.

. Drukarnia Polska, Lwów, ul. Chorążczyzny 17, telefon 29-19, pod zarządem Władysława Germana. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.